

Koivu Kalle

Kaarle Kalle Koivu – rakentajana ja lähetyssaarnaajana Afrikassa

Vihdin Tervalammella lomilla ja myöhemmin eläkevuosinaan asunut Kalle Koivu teki Lounais-Afrikan Ambomaata tutuksi vihtiläisille.

Kalle Koivun (s. 1873 Teisko – k. 1973 Parikkala) lapsuudessa koulunkäynti oli harvinaista herkkua. Hänelle sitä suotiin vain kahden vuoden ajaksi. Oli ryhdyttävä käytännön töihin. Rakennusala tarjosi mahdollisuuksia Tampereen suunnalla. Työ kiinnosti häntä niin, että haaveena oli tulla joskus rakennusmestariksi, mutta kohtalo oli määrännyt toisin.

Johdatus tuli Lähetysseuranomissa, jossa oli kehoitus hakeutua lähetyskursseille Helsinkiin. Hänen hakemuksensa hyväksyttiin ja niin alkoi kuusivuotinen opiskelu. Ambomaalle lähdettiin vuonna 1903.

Veteraanilähetyssaarnaaja Martti Rautanen oli seurueessa mukana palaamassa kotimaan lomalta. Matka suuntautui Hampuriin, josta laivalla Madeiralle. Sieltä oli pitkä laivamatka Svakopmundiin, jossa jouduttiin viipymään 3 kuukautta hererokapinan takia. Härkien vetämissä vaunuissa matkattiin vihdoin Ambomaalle Kalle Koivun sijoituessa Ondongan lähetysasemalle oppaanaan lähetyssaarnaaja-pariskunta Pettinen. Oli opittava ambokieltä ja tutustuttava työhön.

Käytännön miestä tarvittiin

Käytännön miehenä Kalle Koivun rakentajataidoista oli hyötyä koko työhistorian ajalta. Vuonna 1907 Kalle Koivu oli siirtynyt Onajenaan, mihin hänen vaimonsa Hilma os. Lauren saapui Suomesta. Hilma opetti lapsille lukemista ja kirjoitusta ollen suurena apuna miehelleen, jota tarvittiin seuraavaksi Uukuambissa ja edelleen Elimin aseman rakentajana. Perheeseen syntyi aikanaan neljä lasta: Soini, Kaarina, Martti ja Sakari. Kolmentoista työvuoden jälkeen päästiin palaamaan Suomeen, joka oli toipumassa ensimmäisen maailmansodan aiheuttamasta poikkeusajasta.

Kalle Koivu hankki perheen kesäpaikaksi Vihdin Tervalammen Poikkipuoliainen-järven rantatilan nimeltä Hanka. Sinne perustettiin myös laaja puutarha, jota Soini- poika myöhemmin hoiti.

Toiselle työkaudelleen Kalle Koivu lähti vuonna 1925 ilman perhettä. Tarkoituksena oli perustaa työkoulu Ambomaalle. Se sijoitettiin Leopardilaaksoon, jossa perehdytettiin puuseppiä, seppiä, rakentajia, maanviljelijöitä, karjanhoitajia ja puutarhanhoitajia ammattiensa saloihin. Aseman nimi oli Onguediva.

Kalle Koivu palasi perheensä luo vuonna 1929. Seitsemän seuraavan vuoden aikana Kalle Koivu palveli Suomen lähetysseuraa kotimaan työssä, kunnes vuonna 1936 veri veti taas Ambomaalle. Käytännön miestä tarvittiin. Oli rakennettava uusia tiloja laajentuvan työn tarpeisiin.

Edellistä lukiessa tulee hieman yksipuolinen kuva varsinaisesta lähetystyöstä, joka oli tietysti pääasia. Haastatellessani Kalle Koivua kävi ilmi työn monipuolisuus. Opetus- ja valistustyön ohella hän joutui joskus selvittämään heimopäälliköiden ongelmia. Oli myös huolta jokapäiväisestä leivästä, jos sateet viivästyivät tai sato oli niukka.

Viimeinen työkausi venyi toisen maailmansodan vuoksi. Vasta vuonna 1947 Kalle Koivu pääsi palaamaan kotimaahan perheensä luokse asettuen Tervalammelle nauttimaan ansaittuja eläkepäiviä. Vaiherikasta elämää kesti sata vuotta. Kalle Koivu kirjoitti kokemuksistaan kirjan nimeltä "Amboneekerin jokapäiväinen leipä".

Kalle Koivu osallistui eläkepäivinänsä Vihdin seurakuntaelämään ollen mukana Tervalammen lähetys- ja diakoniapiirin aktiivisena jäsenenä. Hilma-vaimon kuoltua vuonna 1959 Kalle Koivu siirtyi Helsingin asuntoon Munkkiniemeen lähelle Martti-poikansa Lehtisaassa asuvaa perhettä.

Viimeiset elinvuotensa Kalle Koivu vietti vuodesta 1967 vuoteen 1973 tyttärensä Kaarina Teräksen ja vävynsä Jorma Teräksen huomassa Parikkalan pappilassa, jossa vietettiin hänen 100-vuotisjuhliansa 26.07.1973. Oli ilo tavata tämä pitkän iän saavuttanut tyytyväinen vanhus, joka näkönsäkin menettäneenä näki kaiken valoisana.

Kalle Koivun pitkä vaiherikas elämä päättyi 21.11.1973 ja hänet on haudattu Vihtiin.

Lähteenä käytetty Kyllikki Hatakan muistelmia Kaarle Koivusta.

Kirjoittaja: Aatos Tanskanen. Julkaistu alunperin Vihti 500-juhlavuosisivustolla.